

telepensjonisten

Medlemsblad for Telepensjonistenes Landsforbund

Nr. 2/10 - 36. årgang

Første kvinner i montørtjenesten s. 4

Lederkonferansen 2010 s. 6

Museumsleder og ildsjel i nord s. 16

REDAKTØRENS SPALTE

Vi er nå inne i den fineste tiden av året. Gradestokken viser forhåpentligvis behagelige temperaturer og dagene er lange og lyse. Ja, noen steder i landet vårt er det ingen forskjell på dag og natt. Herlig, ikke sant? Pensjonistmigrasjonen går nå fra sør til nord, i motsetning til høsten og vinteren når den går i motsatt retning.

Jeg har stor forståelse for de som planlegger sitt vinteropphold på sydligere breddegrader og som vender tilbake til "gamlelandet" når våren og sommeren nærmer seg. Til tross for at vi er nordmenn, og skulle være vant med snø og kulde i flere måneder av året, har vi alle et behov for sol og varme, og å komme bort fra snømåking og vinterstormer. Med denne kombinasjonen, vinteren i Syden og sommeren i Norge, blir livet lettere å leve.

Alle jeg har snakket med, som oppholder seg i Syden om vinteren, sier at de opplever så mye mens de er der. De kan gi de mest detaljerte beskrivelser av stedet de oppholder seg på og de kan fortelle om stedets historie og kultur.

På denne måten utvider mange pensjonister sine kunnskaper, noe som igjen beriker tilværelsen som pensjonist.

Men hva med "sommeroppholdet" i Norge? Er de like opptatt av å holde seg oppdatert om det som skjer her hjemme, mens de er i Syden? Jeg bare spør fordi jeg mange ganger har opplevd å høre noen av dem berette for meg om hvor ille vi har det i Norge og hvor bra det er i Syden. Jeg er alltid enig med dem som fremhever forskjellen i klima, men sjelden enig med dem som klager på alt annet i Norge.

Mitt forslag er at vi bruker sommermånedene, både de som oppholder seg i Syden om vinteren og vi andre som er her hjemme stort sett hele året, til å se oss omkring i vårt eget land. Det er ikke uten grunn at Norge er blitt karakterisert som et av de vakreste land i Verden. Det viser seg at flere mennesker i Sør- og Øst-Norge har vært i Syden, uten at de har vært på Vestlandet eller i Nord-Norge. Jeg synes det er prisverdig at mange av forbundets lokalforeninger arrangerer turer i vårt eget land. Hele landet vårt fortjener et besøk.

God reise og god sommer.

Innhold:

Redaktørens spalte	s. 2	Budavdelingen	s. 12
Lederen har ordet	s. 3	Dekningsdirektør med	
Første kvinner i montørtjenesten	s. 4	150 reisedager	s. 13
Hvorfor?	s. 5	"Telepensjonisten fra "A til Å"	s. 14
Lederkonferansen 2010	s. 6	Minneord Bjarne Vadseth	s. 15
Om å være telepensjonist		Museumsleder og ildsjel i nord	s. 16
på Kreta	s. 8	Foreningsnummer og adresser	s. 18
Namsos telepensjonistforening	s. 9	Minneord Alf Per Marhaug	s. 19
Min pensjonisttilværelse	s. 10	Landsstyret	s. 19
Sofustanker	s. 11	Trygdeoppgjøret ga 3,79%	s. 20

Neste nummer av bladet kommer ut i midten av oktober. Frist for innsending av stoff er **15. 09. 2010**. Redaktøren forbeholder seg retten til nedkorting av innlegg.

Forsidebildet: xx

Lederen har ordet

Fram mot vinteren stundom han tenkte:
Gjev eg var i eit varmare land!
Men når vårsol i bakkane blenkte,
fekk han hug til si heimlege strand.

Og når liene grønkar som hagar,
når det laver av blomar på strå,
og når netter er ljose som dagar,
kan han ingen stad venare sjå.
(Fra "Mellom bakkar og berg ut med havet" av Ivar Aasen.)

Vinteren vi har bak oss har for mange vært svært krevende, kald og snørik som den var. Det er derfor godt at det nå går mot sommer. Selv om vi ikke har garanti for at været skal være fint og godt i hele sommer så er det som Ivar Aasen sier, mye å glede seg over i tiden framover. Også vi som forsøker å ivareta pensjonistenes interesser overfor myndighetene ser fram til bedre tider. Mange av de sakene vi har jobbet med det siste året har vi tidvis oppfattet som en "kald vind" fra myndighetene. NPF og SAKO har arbeidet sterkt for å stoppe det nye forslaget til regulering av pensjonene. Til tross for dette må vi dessverre konstatere at det fra 2011 blir lovfestet at pensjonistene ikke skal ha samme kjøpekraftutvikling som de yrkesaktive.

Stortinget skal nå behandle et forslag om tilpasning av statspensjonene til den nye folketrygden. Her foreslår blant annet Regjeringen at den nye AFP-ordningen i privat sektor skal samordnes mot statspensjonen for de som har såkalt oppsatt rett til pensjon fra staten. Dette er en ordning som vil ramme mange av våre kolleger i Telenor som nå ønsker å gå av med AFP-pensjon.

Forslag om at forbud mot aldersdiskriminering bare skal gjelde for yrkesaktive, er ett av flere utspill som vi har reagert på. Her er heldigvis ennå ikke siste ord sagt.

Nå har NPF og SAKO nettopp kommentert et forslag fra Finansdepartementet om endringer i skattereglene for pensjonsinntekt. Selv om vi er godt fornøyd med at forslaget gir skattelette for mange pensjonister, og særlig de med lavest pensjon, har vi protestert mot flere av de endringene som foreslås.

Det er en tilsnikelse når departementet i høringsnotat sier at pensjonistene har en skattefordel i forhold til lønnstakerne. De begrunner dette blant annet med at vi som pensjonister betaler lavere trygdeavgift enn lønnstakerne. Trygdeavgiften er ikke en skatt, men en avgift som relaterer seg til folketrygden. Forskjellen i trygdeavgiften mellom pensjonister og yrkesaktive ble opprinnelig begrunnet med at når en ble pensjonist så skulle en slippe å betale pensjonsdelen i folketrygden. Det er et naturlig og rimelig prinsipp som også gjelder for andre pensjonsordninger for eksempel ytelsene fra Statens pensjonskasse. At utgiftene til folketrygden vokser kraftig og myndighetene sliter med å finne inndekning for dette er én ting, men det er ikke rimelig at dette er en regning som skal sendes til de som allerede er pensjonister. Vi er derfor klart uenig i forslaget om å øke trygdeavgiften for pensjonsinntekt. På samme måte har vi innvendinger til andre deler av departementets forslag som sløyfing av særfradraget og endringer i minstefradraget for pensjonsinntekt. Forslaget skal nå bearbejdes med bakgrunn i blant annet NPF/SAKO's syn.

Selv om flere av myndighetenes utspill i den senere tid har vært som vinteren vi har bak oss, gir vi ikke opp. I likhet med Aasen ser vi framover og håper at vi går varmere og lysere tider i møte.

**Med dette håpet ønsker jeg alle
en riktig god sommer.**

Sissel Sand (t.v.) og
Bjørn Skoglund Høyby

FØRSTE KVINNER I MONTØRTJENESTEN

Tekst og foto: Viggo Bj. Kristiansen

Bjørn Skoglund Høyby begynte i Telegrafverket 2. januar 1951 på rikstelefonen på Jessheim. Deretter ble det Vørmsund fram til hun flyttet til Kløfta. Fra 1969 og fram til 1973 arbeidet hun med å registrere kabelnett. Men i 1973 bestemte hun seg for å bli telemontør og søkte seg inn på montørkurs. Ingen kvinner hadde dette yrket, og hun så for seg at hun skulle bli den aller første. Men så viste det seg at også en annen kvinne hadde søkt seg inn på det samme kurset. Tilfeldigvis viste det seg at den andre, Sissel Sand, også kom fra Jessheim, uten at de viste om hverandres planer før de kom på kurset. På dette kurset med de første kvinnelige deltakerne var det 17-18 gutter og disse to jentene. Montørkurset ble holdt på Lillehammer og alle kursdeltakerne ble innlosjert på samme sted – i et eldre treetasjes hus. Det var et hus som hadde mange mangler, ikke minst var det dårlig brannsikkerhet i huset. Dette påpekte Bjørn og Sissel. Resultatet av klagen ble at de oppsagt av huseieren. De måtte nå finne seg et annet bosted. Det hele endte med at alle kursdeltakerne flyttet fra det huset de var innlosjert i og til det stedet hvor Bjørn og Sissel hadde flyttet.

Bjørn arbeidet som telemontør fram til 1988. Deretter arbeidet hun på lageret på Jessheim fram til hun ble pensjonert 31. august i 1992.

Om sin tid som telemontør sier hun at det var en interessant og lærerik tid. Miljøet blant montørene var godt. Selv om det ofte var en tøff "mannfolkstone" påvirket ikke dette de to kvinnelige montørene. Det ble både inne- og utarbeid i tiden som montør. Arbeid med blykabler var en av mange oppgaver, og kunsten å lodde blymuffer hørte med. Å gjøre en god og pen blymuffe var et håndverk i seg selv, noe disse pionerene mestret like godt som sine mannlige kolleger.

En annen spesiell historie var at det ble laget egne stolpesko til de to. De vanlige stolpeskoene var for store og ga dårlig sikkerhet for de med mindre fotstørrelse. Det viste seg etter hvert at mange mannlige montører også fant disse stolpeskoene mer passende enn de som var brukt fram til da. I 1977 gikk det galt. Bjørn falt og ble hengende opp/ned under arbeid i en stolpe. Resultatet ble et komplisert benbrudd og 7 måneders sykemelding. Det var få abonnenter som den gang forventet å få en kvinnelig montør på besøk. Mange reagerte med forbause og andre syntes det var ekstra hyggelig. Både Bjørn og Sissel fikk mye oppmerksomhet som følge av at de var de første kvinnelige telemontørene. Både lokal- og riksavisene hadde omtale av disse to.

De ble også omtalt i svenske aviser og bilder av dem ble benyttet av Telegrafverket i forskjellige sammenhenger.

I midten av 1970-årene søkte Bjørg jobb på Svalbard, men fikk ikke jobben med begrunnelse at det ikke var sanitære anlegg for kvinner på Svalbard. Det var ikke tvil om at hun var kvalifisert for jobben. I den tiden Bjørg var på Jessheim var det Odd Alterhaug som var bestyrer. Han ble senere telesjef i Stavanger. Som nevnt ble Bjørg pensjonert i 1992, men hun gikk absolutt ikke over i de "passives" rekker. I flere år etter pensjonering var hun vikar i kantina på Ellos. Hun har vært sekretær i pensjonistforeningen på Lillestrøm og sekretær i Kolbotn pensjonistforening. For tiden bor hun på Kolbotn og er styremedlem i borettslaget og styremedlem i foreningen Kolbotn torg. Bjørg er aktiv bridgespiller og kryssord-løser og har sydd flere og syr fortsatt bunader.

Bjørg Skoglund Høiby

HVORFOR?

Tekst. Viggo Bj. Kristiansen

Mange som ikke har nådd pensjonsalderen synes å ha en felles oppfatning av hvordan det er å være pensjonist. Hvor ofte hører vi ikke utsagnene: "Dere pensjonister har jo god tid." "Dere kan disponere dagene som dere vil!" "Dere har ikke lenger noe ansvar." "Dere kan kort og godt gjøre som dere vil uten å ta særlig hensyn til noe." "Det må være godt å være pensjonist!" Men er det egentlig slik pensjonisttilværelsen oppfattes av de som opplever den?

Det er selvfølgelig forskjellige oppfatninger om egen tilværelse blant pensjonistene. Noen lever et rolig og tilbaketrukket liv og er tilfreds med det. Andre ønsker å fylle tilværelsen med forskjellige aktiviteter og meningsfylte oppgaver. Å gå over fra et langt yrkesaktivt liv til pensjonisttilværelse, er en av de største omstillingene et menneske kan oppleve. I de fleste tilfellene skjer denne overgangen "over natten". For mange føles det både hardt og brutalt, til tross for at alle vet at den forandringen kommer, om man vil eller ikke.

Omstillingen er utfordrende for de fleste, og krever både forberedelse og god planlegging. De som mener å forstå seg på det, sier at alle burde bruke minst ett år på å planlegge sin pensjonisttilværelse, før pensjoneringstidspunktet er et faktum.

Det viser seg at mange som blir pensjonister etter et langt yrkesliv, går over i en forandingsprosess som menneske. Savnet av aktiviteten og miljøet på jobben gjør at depresjon trenger seg på. Det er derfor viktig å "angripe" denne tilstanden så tidlig som mulig. Dess lenger man venter, dess større blir problemet.

Det finnes så mange slags rådgivere i vårt land, men jeg savner noen som kan bistå pensjonister med gode råd om hvordan man kan berike sin pensjonisttilværelse. Her burde de som er aktive

pensjonister være en ressurs som kunne benyttes til beste for andre som ønsker råd og veiledning. Kanskje burde rådgivninger komme like før pensjoneringstidspunktet og følges opp etterpå.

Hvorfor tar jeg opp denne problematikken?

Jo, bakgrunnen er at jeg har registrert at hvert år tar nesten 100 eldre mennesker i vårt land sitt eget liv. Årsaken er i de fleste tilfellene at de som gjør dette, ikke finner noen mening med sin tilværelse som pensjonist. De føler at ingen har bruk for dem. Resultatet av en slik følelse blir depresjon og fortvilelse, noe som fører til slike tragiske hendelser. Tilbake sitter familie og venner i dyp sorg, og mange etterlatte med følelse av medskyldighet. Statistikken viser også at av de som velger å ta sitt eget liv, er det ca. 75 % menn og 25 % kvinner. Hva kan dette fortelle oss?

Jeg tror kvinner har lettere for å ta vare på sitt kontaktnett/vennekrets etter at de er blitt pensjonister. De har også lettere for å fortelle andre om seg selv og sin tilværelse og eventuelle problemer. Mange menn derimot, mener at de skal kunne ordne opp for seg selv, uten hjelp av andre. Det hele blir et spørsmål om åpenhet. Samfunnet har i de siste årene utviklet seg fra et "vi-samfunn" til et "jeg-samfunn". Alle skal være sin egen lykkes smed og alle skal være vellykket både i og utenfor et etablert arbeidsmiljø hvor suksess er kvalitetskriteriet. Det aksepteres snart ikke at vi er forskjellige som mennesker. Følgen av dette er at flere oppfatter seg selv som mislykkede. Denne oppfatningen forsterkes når de går over til pensjonisttilværelsen og føler at de ikke lenger har noe å bidra med i samfunnet.

VET DU AT

- ✓ Ved utgangen av 2008 hadde 273000 husholdninger mer enn tre ganger større gjeld enn inntekt før skatt.. 74000 husholdninger hadde fem ganger høyere gjeld enn inntekten.
- ✓ Andelen personer over 66 år som bruker nettbank, har økt fra 17 til 44 % siden 2005.
- ✓ 14 % av alle mellom 70 og 74 år var på tema- og opplevelsesreiser i 2009.
- ✓ 24 % av de over 75 år var på bussturer.
- ✓ Gjennomsnittlig bruker nordmenn over 60 år 19 000 kroner i året på sommerferien.

Kilde: Statistisk sentralbyrå

LEDERKONFERANSEN 2010

Lederkonferansen i år ble holdt på Hotell Perminalen i Oslo 19.-20. april. På grunn av vulkanutbruddet på Island og askeproblemene som dette medførte, var det knyttet stor usikkerhet til hvor stor deltakelsen på konferansen ville bli. Noen frafall ble det, men langt færre enn forventet. Forbundslederen åpnet konferansen. Det ble gitt en status for handlingsprogrammet og nestlederen orienterte om vervingskampanjen. Forbundssekretæren orienterte om e-postsystemet og planene for innføring av medlemskort. Generalsekretær i Norsk Pensjonistforbund (NPF), Harald Olimb Norman holdt en interessant og informativ orientering om aktuelle saker som NPF arbeider med. Han kom spesielt inn på følgende fem utfordringer:

- NPF's innflytelse og medansvar
- Pensjonsreformen og nye skatteregler for pensjonsinntekt
Forslaget til regulering av pensjonen sier at alle indekseres likt fra 2011 på en slik at utgangspunktet er lønnsvekst minus 0,75 %.
Når det gjelder forslaget til nye skatteregler sier de at særfradraget skal falle bort og at minstefradraget skal endres. Trygdeavgiften skal økes fra 3 % til 4,7 %

- Samhandling mellom sykehusforetakene og kommunehelsetjenesten.
- Sykehjemsbygging, eldresentra og hjemmetjeneste.
- Den kulturelle spaserstokken skal gi eldre et bredt og profesjonelt kulturtilbud. Økt samarbeid mellom kultursektoren og omsorgssektoren skal legge til rette for og utvikle gode kunst- og kulturprosjekt lokalt.
- Forholdet til presse og me dia

Andre halvdel av første, og formiddagen andre konferansedag var avsatt til gruppearbeid. I gruppene ble forbundets organisasjon og arbeidsform drøftet.

Rekruttering av tillitsvalgte, verving av nye medlemmer og aktiviteter i lokalforeningene var sentrale temaer i gruppearbeidet. Før konferansen ble avsluttet, ble gruppearbeidet oppsummert og forbundslederen ga en orientering om arbeidet framover i forbundet.

Om kvelden første konferansedag var alle samlet til hyggelig samvær invitert av Sentrale enheter og Osloforeningen.

Harald Olimb Normann

Interesserte konferansedeltakere fra hele landet

OM Å VÆRE TELEPENSIJONIST PÅ KRETA

Hans Sætrevik forteller om Kreta og om hvordan han og Jorunn har det som telepensjonister på denne øya i Middelhavet.

Min gode venn og tidligere kollega, redaktør Viggo, har bedt meg fortelle litt om hvordan det er å være telepensjonist på Kreta. Det gjør jeg gjerne. Allerede i god tid før vi ble pensjonister hadde vi bestemt oss for at vi ville tilbringe en del av året i Syden. Etter en del sonderinger, bl.a. på Gran Canaria, Kreta, Rhodos, Madeira og Azorene, bestemte vi oss for Kreta.

Hvorfor Kreta? Jo, hovedgrunnen var at Kreta har en natur som sjarmerte oss. Klimaet er stabilt året rundt, her er fine turmuligheter, fjell på bortimot 2500 meters høyde, her er spennende og imponerende raviner, her er kilometerlange hvite sandstrender, du kan bade i sjøen året rundt. Temperaturen i havet går aldri under 17 grader. Befolkningen er vennlig og gjestfri. Politisk er Hellas, tross alt, ganske stabilt. Flyturen fra og til Norge er heller ikke for lang.

Kreta er en stor øy, ca. 250 km. Lang (som fra Oslo til Arendal) og den femte største øya i Middelhavet. Innbyggertallet er ca. 600 000. Over halvparten er bosatt i de 6 største byene, så det tynnes ut på landsbygda. For den som er interessert er her mye kultur. Du finner utgravde oldtidsbyer som Knossos og Festos med røtter tilbake til 7000 år fvt. Her er et fantastisk flott akvarium og her er flere gode museer. Det morsomste er jo på egenhånd å finne fram til mindre kjente severdigheter som ikke er nevnt i turistbrosjyrene. Ellers må maten nevnes, det er jo en del av kulturen. Her er flust med frukt og friske grønnsaker av alle slag. Det brukes mye olivenolje, yoghurt og honning og her er god tilgang på fisk. Du kan gå på tavernaen i landsbyen og få en rikelig lunsj med et glass vin for 10 Euro.

Kreta, med sin strategiske beliggenhet, har hatt besøk av mange folkeslag. Etter minoene, som grunnla Knossos, kom romerne. Omkring år 60 var Paulus innom en tur og plantet kristendommen på øya, deretter kom venetianerne, så tyrkerne. De måtte trekke seg ut helt på slutten av 1800-tallet. Ca. 15 år senere ble Kreta forent med Hellas. I mai 1941 ble Kreta invadert av tyske fallskjermstyrker. De greske, britiske, australske og newzealandske soldatene ble slått tilbake grunnet mangel på luftstøtte og antiluftskyts (og tafatt alliert ledelse). De tyske tapene var 60-70 % bare under selve luftoverfallet, de kom nemlig i glidefly. Tyskerne mistet 6500 mann, mens de allierte mistet mer enn 15 000. Tyskerne hadde regnet med (som i Norge) at de ville bli mottatt som befriere.

Men lokalbefolkningen svarte med partisanbevegelser og generell motstand mot tyskerne, som igjen utførte grusomme represalier mot befolkningen. I nesten enhver landsby finner du et krigsmonument med lange lister over de som ga sine liv i kampen. Kreternes parole under krigen var "frihet eller død", men de har også en annen parole: "Tilgi, men aldri glemme."

Så vi bestemte oss altså for Kreta. Sommeren 2001 kjøpte vi et eldre hus i en liten landsby 15 km. Sør for Rethymno. Landsbyen ligger 450 moh. Og det viste seg at klimaet her var noe strengere enn nede ved kysten, men vi kom i god kontakt med landsbybefolkningen, ca. 100 mennesker, og vi trivdes godt.

Gjennomsnittsalderen i landsbyen var ganske høy, men det var noen barnefamilier også. Mange av de eldre hadde jobbet i Tyskland i årevis og kunne bra tysk, de unge jentene var ganske flinke i engelsk og ville mer enn gjerne praktisere sine kunnskaper.

Jeg nevnte vel kreternes gjestfrihet. I landsbyen ble vi overøst med små og store gaver, olivenolje, honning, tomater, druer, epler, nøtter, kastanjer, vin og ikke å forglemme raki, et brennevin som brennes av det gjærete avfallet etter vinproduksjonen. Etter hvert fikk vi lyst til å lære språket, så vi meldte oss på et 70 timers kurs ved universitetet, ingen vil nok påstå at vi snakker gresk flytende, men vi klarer oss.

På Kreta er det ingen norsk klubb, så noe av det første vi gjorde var å melde oss inn i den internasjonale klubben. Klubben er ganske aktiv og har hvert år en større julemesse hvor overskuddet går til veldedige formål. I regi av klubben arrangeres det bl.a. fotturer, bussturer, felleslunsjer og tilstelninger i forbindelse med høytider. En gang i måneden har vi et uformelt drop-in med informasjon fra lokallederen. Vi har diskutert litt om vi skal danne en norsk klubb her, men grunnlaget er nok for tynt. Foreløpig er det blitt med uformell ringeliste.

I følge ambassaden i Athen er det 650 norske registrerte som er bosatt i Hellas, de fleste av disse er bosatt i Athen, på Rhodos eller Kreta, men registreringen er frivillig så tallet ligger vel trolig nærmere det dobbelte. De fleste er nok pensjonister, andre driver for eksempel eiendomsmegling eller annen forretningsvirksomhet. Noen norske jenter har truffet sin utkårete her og glidd lykkelig inn i det greske miljøet. Noen er kanskje ikke fullt så lykkelige, det krever nok mye av en selvstendig norsk jente å tilpasse seg det patriarkalske familielivet som fremdeles eksisterer her.

Morgenbadet hører med sier Jorun

Hans utforsker Kreta

For et par år siden solgte vi huset i landsbyen, vi måtte innse at det ble for tungdrevet om vinteren, særlig i januar/februar. Det hendte faktisk at vi snødde inne et par ganger. I 2007 flyttet vi derfor ned til kysten til et nytt hus med mer moderne utrustning. Her bor vi ca. 200 meter fra stranden med utsikt over Middelhavet, og det tar en 8-10 minutter med bil inn til distrikts-hovedstaden Rethymno. Dersom vi vil hjem til Norge en tur, så har vi direkte ruter hele sommeren. Om vinteren derimot blir det nok et par mellomlandinger underveis. Vi har også bilt opp og ned et par ganger, men det enkleste (og billigste) er å sette seg på flyet. Vanligvis tar vi en tur hjem i mai og blir utover til august/september, slik får vi med oss den norske våren og sommeren.

Levekostnadene er lave her, selv om prisnivået har steget kraftig etter overgangen til Euro. I et forsøk på å få kontroll over den svært store utenlandsgjelden (2500 mrd. Kroner) har Papandreou satt i gang en rekke tiltak, bl.a. økt moms. Videre lønnsfrys for offentlig ansatte, høyere pensjonsalder og skatteøkninger. Dette vil nok virke til en viss grad, men problemet er den svarte økonomien, som er svært stor, trolig på over 30 %. Da regjeringen ville ha større kontroll over drosjenes inntekter, svarte drosjeeierne med streik. Når dette skrives streiker advokatene (sic!) med samme innfallsvinkel. Forleden dag streiket e-verket og tok strømmen i 12 timer. Under jordbruksoppgjøret sperret bøndene hovedveien med traktorer så folk måtte kjøre lange veier over fjellet. Det styrket jo ikke akkurat sympatien for deres sak.

Som en del av krisepakken er bensinavgiften hevet, slik at vi nå har tilnærmet norske bensinpriser. I tillegg er årsavgiften på bil hevet. Avgiften øker med bilens alder og motorstørrelse. Dette svir sikkert for den jevne greker som elsker å kjøre bil (fort og gæli).

Men en ting har vi problemer med å takle; grekernes holdning til miljøet. Kildesortering er innført; papir for seg, glass for seg, plast for seg etc., men grekerne kaster alt i konteineren, uansett hva den er bestemt for. I tillegg kastes større ting som utrangerte kjøleskap, gamle sofaer, bilvrak, komfyrer og lignende

Kreta byr på gode frukter og grønnsaker

i nærmeste dump. Hellas har fått påpakning fra EU for sin elendige avfallsbehandling, men dessverre, lite blir gjort. Men tross alt dette, vi trives godt på Kreta og har ingen planer om å flytte hjem med det første. Tiden går med vedlikehold av hus og hage, turer i fjellet eller langs strendene, svømmetur i havet eller i bassenget.

En av Jorunn sine hobbyer er geocaching, en sport som kanskje er bedre kjent fra innslaget i "Norge rundt" fredag 9. april. Vi har brukt noe tid på å spore cacher her på Kreta, med GPS i hånd. De fleste turene våre er lagt inn på GPS, kjekt å ha når man skal være turleder, de lokale kartene er ikke alltid til å stole på. Torsdagene er det markedsdag, da blir det ofte en handlerunde på markedet. Iblant går vi ut og spiser lunsj med gode venner. Annenhver søndag arrangerer turgruppa en 3-4 timers tur i vekslende terreng, som gjerne avsluttes med en lett lunsj. Interessen er stor, og vi kan ha opptil 30 deltakere fra mange nasjoner. Et par ganger i året tar vi en tur til sørkysten med en vennegjeng og tar båten ut til den fredelige bilfrie fiskerlandsbyen Loutro, og overnatter der et par dager på et hyggelig hotell. Turdeltakerne kommer fra forskjellige land, bl.a. UK, Irland, Holland, Tyskland, Belgia, Hellas, USA, Danmark og Norge.

Til telepensjonister som tenker på å slå seg ned på Kreta, for kortere eller lengre tid, vil vi si; prøv først en vinter. Det er ingen problemer å få leid en leilighet, delvis på grunn av finanskrisen. Slik får du anledning til å sondere forholdene i ro og mak. Kontakt gjerne en norsktalende megler. Nå er det kjøpers marked og en mengde hus og leiligheter står tomme. Vær forsiktig med å betale forskudd på leien, iallfall for den første måneden. Det har ofte vist seg svært vanskelig å få innbetalte forskudd tilbake ved avslutning av leieforholdet.

Landsbyene på sørkysten virker svært idylliske om sommeren, men om vinteren er de nesten folketomme. Sats derfor på nordkysten, gjerne i nærheten av de største byene (Rethymno/Khania).

En hilsen til både kjente og ukjente telepensjonister fra Jorunn og Hans på Kreta.

NAMSOS TELEPENSJONISTFORENING

Foreningen har i 2009 holdt 7 medlemsmøter og har arrangert vårtur til Frosta, høsttur til Gäddede og julebord på Tinos. På møtene blir det orientert om aktuelle saker, det blir sunget, drukket kaffe og spist god mat og selvsagt pratet om løst og fast.

Noen ganger har medlemmer som har hatt gebursdag tatt med kake til møtet. Utlodning er en fast post på møtene.

Turen til Frosta var både spennende og godt planlagt. Deltakerne fikk overvære en katolsk messe i Mariaklosteret. For øvrig sto følgende på programmet under turen: Tinghaugen, "Berget det blå" sølvsmie og børsemakeri, klosteruinene, middag på Klostergården og besøk på Valberg gårdsutvalg. Høstturen til Gäddede gikk over Lierne og tilbake til Røyrvik med et besøk i

ysteriet Skånaliseter hvor det ble handlet skikkelig geitost. På Røyrvik gjestegård ble det middag bestående av nydelig stekt ørret og krumkake med moltekrem. Videre gikk turen via Skorovas og hjem. 27 medlemmer deltok på julebordet som ble holdt på Tinos. Her ble det jule-tallerken, dessert og kaffe.

Iris Hom

Gamle våpen hører med til historien

MIN PENSJONISTTILVÆRELSE

Mange pensjonister er aktive i forskjellige sammenhenger. Redaktøren har tidligere etterlyst pensjonisters historie om hva de benytter tiden til etter at de har trådt ut av de yrkesaktives rekker. Det har kommet en del tips om aktiviteter som drives av pensjonister. En av de som har engasjert seg i en interessant og kanskje litt spesiell aktivitet er Ernst Kristian Risan. Vi lar Ernst selv fortelle om sin aktivitet på følgende måte:

Etter en interessant tid som teleingeniør, tillitsvalgt og seniorkonsulent i Televerket/Telenor, gikk jeg av med ventelønn i 1998. Min kone var på den tiden meget syk og jeg ble "hjemmehjelp" i ett år. Heldigvis lysnet det, og jeg meldte meg som matte- og naturfaglærer i ungdomsskolen. Tidlig i 2007 innså jeg at arbeidsplassen min hadde endret seg i en retning hvor skjemaer var viktigere enn læringsarenaen i møtet med elevene. Jeg planla derfor min avgang i årsskiftet 2007/2008. En alltid tilbakevendende interesse for historie, lå nå klar for realisering. Digitalt speilreflekskamera og ny og kraftig laptop ble anskaffet. Dermed var jeg klar for prosjekter.

Min første tanke var å dokumentere beredskapsårene 1940-45 i Värmland. Utgangspunktet for dette var "hembygdsgården" i Jernskog i Sverige. Et populært kaffe- og vaffelsted kun noen steinkast fra vårt sommerhus. Her fantes et museum fra denne tiden med god dokumentasjon av flyktningeruter og krigen i Norge. Turer i skogen og området rundt sommerhuset avslørte mange skanser og forsvarsverk for å stanse

en inntrenger fra vest. Familiære forhold gjorde igjen at jeg måtte bli mer hjemmebasert fra Østerås i Bærum. I stedet for angrep vestfra i Sverige, flyttet jeg fokus til angrep på Norge østfra. Jeg har alltid forundret meg over hvordan en berømt krigerkonge som Carl XII mislyktes i et fattig land som vårt i 1716 og 1718.

Forundersøkelser startet i antikvariat, bibliotek og på Riksarkivet på Sogn. Bokhylla fyltes med litteratur. Matte- og naturfagbøker ble gitt bort.

For meg er det ikke nok å lese historie, jeg må oppleve scenene i virkeligheten. Google map, kartet på Gule sider mv. var viktige verktøy for å planlegge utflukter i marka. Turer omfattet alt fra grensetraktene i Østfold til Norderhov og Drammen. Det ble mange turer med kamera. Det er utrolig hvor imøtekommende og åpne mennesker er når du spør om deres eget område, eiendom eller nærområde.

Kartlegging av bevegelser, skanser og andre forsvarsverk medførte behov for med sakkunnskaper om utstyr, organisering, gamle ferdslsårer og livsforhold. Dette fikk jeg ved å kontakte museer og besøke disse. Særlig interessant var Krigsarkivet i Stockholm samt Livrustkammaren og Armémuseet samme sted. Velvillig assistanse fikk jeg også av museet i Strømstad. Materialet organiserte jeg i tre foredrag som ble fremført i historiegruppa på Østerås seniorsenter. Det viste seg å være en særs spørrelysten og oppgående forsamling, alderen til tross.

Når en ferdes på kryss og tvers i Bohuslän, Østfold og Akershus, kan en ikke unngå å

få med seg andre forsvarsverk fra tiden før og etter Carl XII. Dette er nå kimen til nye undersøkelser og etterfølgende foredrag.

Interesse for virkelighet har fått meg til å melde meg inn i Svartkruttgruppa i en pistolklubb, for å erfare hvordan det er å skyte med tidsriktige munnladere fra begynnelsen av 1700-tallet. Historiske grupper med tidsriktige uniformer og våpen er foreløpig satt på vent.

I skrivende stund er jeg invitert til å være med på en tur til Askim for å kartlegge steinalderboplasser samtidig som vi ser etter gamle militære veier brukt til oppklaring fra både svenske og norske styrker langs Glomma.

Dette er bare et bilde på at det ene tar det andre, bare man har et åpent sinn, er nysgjerrig og griper sjansene når de kommer. Mange venner og kolleger spør om hvordan jeg får tiden til å gå. Feil spørsmål, jeg har ikke nok tid til de nye interessene mine.

Ernst Kristian Risan

SOFUSTANKER

Fruen og jeg forflyttet oss som vanlig til Gran Canarias solfulle kyster for en stakket stund i begynnelsen av mars – kvinnedagen (og dagene deretter) opprant også der. De var over alt, lettkledd på solsenger og plaskende på playaaen. Ingen tog og paroler i sikte. Bare en og annen struttende barpupp som trakk oppmerksomhet. Vakre skapninger. For en kvinnedag, ymtet jeg til fruene der vi tronet i skyggen bakerst på stranda. Ruget hadde vært en bedre beskrivelse. Men Sofusen har lært seg diskresjonens teknikk i ekteskapet, og tidde om det. Hun bifalt ikke ytringen med annet enn et kvinnebisk gemalblick. Kvinnedagens planlagte kveldskos på terrassen med lett nipping til edle dråper i solnedgangen, ble bare med tanken. Alderens glemselsslør hadde medført at kjøpt og betalte nødvendige ingredienser var avglemt i Supermercadoens kasse. Så der satt vi med blafrende telys i kveldstimens skumring, taust nippende til vannglass med klordrepte basiller.

Folket har nok brød. Cirkus blir det aldri nok av. TV-en har sport i alle kanaler hver dag, måned etter måned. Det gir vel mening i en overmatt hverdag til enfoldige sjeler. Folket holder seg i ro så lenge det ikke er plass til tanker, kritikk og opprør. Dette meddelte jeg fruene i frustrasjon over at skiskyteferdigheten til Bjørn Dalen og Hane Vold i TV-ruta, eller hva de nå het, raderte ut Sofusens tilstedeværelse i heimen. Vel har fruene titt og ofte erklært meg for idiot å være, men aldri for sportsidiot. Det er til å leve av.

Vulkaner kan være så mangt. På Island har Eyjafjellvulkanen spydd ild og aske siden midten av mars. I nabofjellet brummer Katla mishagsytringer over islandsk økonomi og menneskenes dårskap. Eventyrets Askepott drømte seg bort i grua, mens stesøstre flydde rundt i velstand og levde det gode liv. Da den europeiske flyparken ble satt askefast på bakken formedelst

vulkanens bøse støvskyer, tok den fliren av mang en reiseglad levement og kvinne.

I heimen kom også utbruddet som lyn fra hardkokt egg en frokostmorgen. Fruen hadde samlet opp ukens irritasjon over Sofusens lemfeldige omgang med klær, sko og annet løsøre som var på avveier i heimen. Rydding har aldri vært Sofusens beste side. Legg til timevis fravær fra den hjemlige atmosfære foran PC-en, en avglemt bryllupsdag og til sist en søvnløs natt formedelst gemalens halstarrige snorking og gryntelyder, antatt drømmende om fremmede damer. Da gemalen i tillegg tillot seg å klage på eggets beskaffenhet, og samtidig annonserte at han skulle ut å drikke øl med gutta om kvelden, ble trykket for stort. Hun sprakk som Eyjajøkulen og teppela kjøkkenet med et overraskende utbrudd av en ustoppelig ordfoss. Snakk om å bli overaskefast i heimen. Sofusens utferdplaner gikk både i vasken og asken.

Ølpermisjonen ble inndratt og ryddeaksjon beordret. Milde protester ble avfeid med risiko for liv og lemmer. Eventuell faneflukt fra heimen ble erklært på egen risiko uten garanti for hjemtur og eget velbehag. Stort verre kunne det ikke bli. At Sofusen etter hvert sto opp fra asken, var nærmest et guds under. Det var i hvert fall ingen Ask Burlefot som fant vegen til ektesenga den kvelden.

Statsministerens annonserte månelanding med CO2 rensing på Mongstad er uslåelig når det gjelder å gjøre et skikkelig mageplask. Sofusen har gjennomført mang en buklanding han også, da i overført betydning. Understellet har som regel vært inntakt etterpå. For Regjeringen er det nok verre. Å forlove seg er en allianse om troskap. Men å forlove seg er å love uten dekning. Det var en tabbe for de rødgrønne. Nå lyser det rødt for gjenvalg og grønt for nye koster. Vi husker tilbake da milliardoverskridelsen ved

Mongstad ble målt i Mong. Nå kan det være dags å måle underskridelsen i de i de regjerendes miljøinnsats på Mongstad (og ellers) i Ming – minst mulig.

Det står alltid et tog, mens andre ruller til sjøs. NSB hemsøkes stendig. Ulykken med løssluppet vognsett i Oslo var tragisk, likesom statsbanens omdømme har blitt. Men askefastheten har i hvert fall gitt etaten noen sårt tiltrengte togkroner. Da er det annerledes med Telenoret. Der strømmer pengene mer inn enn ut, mens summetonen summer liflig i lurer og ører. Forlik med de russiske bjørner i VimpelComsaken og utgiftskutt ved å flagge ut egne telekommunikasjonsforskere, borger for aksjeutbytte og kortsiktgevinst, enn så lenge. Telenoret rapporterer 24 mrd. I driftsinntekter i 1. kvartal (økning på 3 %). Eierskap til 39,6 % av aksjene i russiske VimpelCom Ltd. Ga en børsverdi på 55 mrd. da nyskapningen gikk på børs i april. Det er penger det også.

I 2011 har Telenoret et 100-årsjubileum å feire, om Baksaasen tar seg råd.

Telegrafdirektoratets forgangsmenn tok opp konkurransen med amerikanske liebhavere og kulljegere og etablerte en datidig avansert telegrafstasjon på Svalbard i 1911. Intet mindre enn en bragd som ikke bør glemmes i norets glemmebok.

Det væres om enn langsomt. Askeskyene blåses i filler mens flyene piler av gårde i de smutthull som fins. Vi skriver tidlig mai med lengt mot vårgrønne bjørker, vaiende flagg og faner og vellyd fra horn, trommer og hurraende struper, mens nordavind og snøbygger ennå plager oss.

Sommeren åpner vel dørs for alvor i det leite da Telepensjonisten går i posten i juni måned. Mens pennen tar ferie, ønsker Sofusen GOD SOMMER til både billigende og misbilligende lesere.

BUDAVDELINGEN

– TELEGRAMMENES DISTRIBUTJONSAPPARAT

Arne Sæle forteller om sin tid som bud i Bergen.

Arne Sæle

Det var i 1949 jeg gjorde min første innsats i Telegrafverket i Bergen. Ingenting var vel viktigere enn å begynne fra bunnen, nemlig som vikarbudenes reservebud. Det var min tittel da jeg begynte som lørdag/søndagsbud som 15 åring. Dagbetalingen var kr. 9,50.

Budavdelingen inkludert utskriften, var en stor avdeling da. Budene var vel ca. 30 i alt, fordelt på 2 vakter, 0800-1430 og 1430-2100. For budene betød det siste at de kl. 2100 fikk siste "turen" ut fra avdelingen, men turen kunne ta opptil 1,5 time, og ingen overtid før etter denne tiden.

Utskriften var dem som gjorde i stand telegrammene og laget til turene for budene. Her jobbet det 6 personer, pluss at det var en som kom fra de "utdannede", dvs. hadde telegrafkurs. Hun

skrev ut telegramanvisningene. Det var hele jobben hennes, og den var vel nærmest et hvilehjem for trette telegrafistinner.

Men hva kunne 6 mann (på hver vakt) fordrive tiden med?

1. mann tok imot telegrammene i "sjakten" som var endepunkt for transportbåndet fra 4. senere 3. etasje. Han skrev også ut kvitteringene. 2. mann brettet telegrammene og satte på oblat, 3. mann skrev bare ut festtelegramkvitteringer, og hadde gode dager, unntatt lørdagene. På den andre siden satt en "halv mann". Han jobbet bare noen timer formiddag og ettermiddag. Han trykket på adressen for telegramadressene, slik at det ble klart til budene skulle ut. 5. mann var underformann, og gjorde litt av hvert med turene. 6. mann var selve formannen, han sendte ut telegrambunken til den av budene som sto for tur. Han hadde en klokke under pulten, som ringte ute i budrommet.

Budrommet ble vaktet av en oppsynsmann. Han skrev vaktliste for budene og la kvitteringene som var ferdige, i et hyllearrangement. Dessuten kikket han stadig over brillene gjennom glassburet sitt, slik at ingen følte seg trygget.

Budsjefen deltok ikke i dette arbeidet, han satt i sitt bur og var sjef. Dette var en arbeidsplass der alle kjente sin plass i systemet. Ansiennitetsprinsippet var strengt håndhevet. Det betød også at ikke alle som ble satt til jobben, passet like godt til den. En av de som jobbet der var ungar og spesielt opptatt av to ting, gullklokker og penger. Han var nok velstående, eide bla. et hus i Bergen. Han var nærsynt og hadde lite omgang med jenter. I sine unge dager vandret han ofte langs kaiene, var interessert i skip. En gang, da han fikk øye på en båt han ikke kjente, gikk han så langt ut på bryggekannten for å se navnet, at han gikk på sjøen. Det var derfor ikke uten reaksjoner fra ham hvis navnet "Hestmanden"

(det var skipets navn) ble nevnt. Budene var forsiktige der, men av og til kunne de ikke dy seg. "Eg så Hestmanden i dag".

Samme person ble på grunn ansiennitet også satt til å være budformann om søndagene. Disiplinen som ellers var meget streng, fløt ut da. Vi satt igjen på budrommet med første turen om morgenen og tok det med ro. Folk var jo heller ikke så tidlig oppe, mente vi. Men det mente ikke han. Det hendte ofte at han jaget oss ut, og løp etter oss langs fortauet forbi Ingvaldsens blomsterhandel på hjørnet. Da slengte vi oss raskt på sykklene, så han nådde oss aldri. Som nevnt hadde han snas for gullur. Hver dag, når han satt på jobben, enten klokka var 1200 eller 1800 presis, reiste han seg, enten det var mye eller lite å gjøre, strakk seg og gikk en runde rundt Telegrafbygningen. På turen tok han seg god tid foran antikvitethandleren på hjørnet mot Brannstasjonen, for å se om han hadde fått noen nye gullur. Men rett skal være rett, personen jeg her har omtalt var en god mann for Telegrafverket.

En av de som jobbet i budavdelingen hadde fobi for fremmede mennesker. Han gikk aldri i butikker selv, det måtte enkelte av budene gjøre for ham. Enten det var en dress eller annet han skulle ha, så måtte en betrodd person hente og bringe. Men han var takknemlig og ingen tapte noe på å hjelpe ham. Ellers kom han alltid på ettermiddagsskiftet. Det var lett å bytte vakt til formiddag når han sto på listen. Etter vekten pilte han hjem langs de mørklagte gatene. I de siste årene ble han oftest kjørt hjem av bilbudene. Denne personen ble over 100 år før han døde for noen år siden.

Vi hadde også en som gikk rundt og fordelte telegrammer på Telegrafsalen. La oss kalle ham S. Han var veldig snill, men kanskje ikke blant de skarpeste. Alle likte han. Han var vel forlovet i 30 år, men aldri gift, tror jeg. Ikke var han vel samboer heller, på den tiden. Da formannen en gang hadde fått sen ferie i september, spurte han S om å bytte, for S hadde ferie i juli. Han var som sagt snill, og sa ja, og da en annen på avdelingen møtte S på Brann stadion i september i høljende regnvær, ble han spurt om han hadde ferie nå? "Eg byttet med formannen, han sa at det var fint i september."

Budavdelingen hadde folk på Telegrafsalen, der betjentene sto for distribusjonen av telegrammene mellom bordene og mellom etasjene. Transportbåndet virket ikke alltid som det skulle, og da ble det baluba. Ble en konvolutt med telegrammer borte, var det stortrykning med lommelykt mellom etasjene. Ellers sto jo budavdelingen for betjeningen av 09 riks i skranken. Mange av budene var engasjert som inkassobud før posten overtok.

Jeg føler at budavdelingen aldri blir nevnt i bøker som forteller om Telegrafverkets historie. Det kommer vel av at de bare var et bindeledd mellom avdelingene internt. Men mot publikum, kundene, var det annerledes. Jeg vil påstå at det var Utskriften og budene som kjente Bergens forretningsstand best av alle i Telegrafverket, fordi de møtte dem ansikt til ansikt. Mange av disse hentet telegrammer i skranken selv. Og klagen kom gjerne direkte til Budavdelingen via den spesielle døren de hadde mot skranken. Ja, dette var korte glimt fra en svunnen tid. Den første arbeidsplassen gjør alltid inntrykk som sitter igjen og som vi husker.

DEKNINGSDIREKTØR MED 150 REISEDAGER

Tekst og foto: Viggo Bj. Kristiansen

Bjørn Amundsen begynte i Telenor i 1994 og sier at han trives veldig godt med oppgaven han har som dekningsdirektør i Telenor Norge.

I Norge har Telenor ca. 7000 steder hvor det er sendere med til sammen ca. 10000 ulike basestasjoner for GSM og UMTS (2G pluss 3G). GSM dekker 99,9 % av befolkningen og dekker 87,3 % av landets areal.

Hva gjør en dekningsdirektør?

Dekningsdirektørens oppgave er å koordinere Telenors samlede ønsker om hvor mobilnettet skal bygges ut. Kundene, offentlig virksomhet og ikke minst de 430 kommunene i landet, påvirker selvsagt de planene som Telenor legger for utbyggin-

gen. Amundsens oppgave blir å sørge for en markedstilpasset utbygging. Dette har gitt ham et unikt kontaktnett rundt omkring i landet, gjennom kontakt med offentlige instanser og politikere i fylkene og kommunene. Mye kontakt med norsk presse og media er også en del av hans hverdag. Amundsen sier at han har vært på de fleste installasjonene og kan vel sies å være den i Telenor som kjenner landet (inkludert Svalbard) best. Han antar at han har ca. 150 reisedager i løpet av året. Det meste av Amundsens virksomhet foregår naturlig nok innenlands, men noen ganger i året er han også utenlands og holder faglige foredrag. Det må legges til at Amundsen er alene om å ha yrkestittelen dekningsdirektør her i landet.

Men hva gjør Amundsen når han ikke er på reise eller på annen måte er opptatt i jobben, har han tid til å dyrke interesser utenom jobben?

"Jo da, jeg er et friluftsmenneske," sier han og trekker fram hvor godt han liker seg når han får komme til Svalbard og oppleve naturen der. Det skulle derfor være midt i blinken at han er styremedlem i Telenor Svalbard AS. Dessuten dyrker han båtlivet i Østfolds del av Oslofjorden og trives på sin motorsykkel som han ofte benytter til og fra jobben på Fornebu.

Under samtalen med ham, kommer det likevel klart fram hva som er første prioritet for ham, nemlig jobben som dekningsdirektør i Telenor Mobil.

telepensjonisten

FRA "A TIL Å"

Å lage dette bladet som du nå forhåpentligvis leser, følger en ganske lang prosess før det ligger i din postkasse. Fra stoffet er samlet inn til bladet sendes ut, tar det mer enn en måned. Arbeidet med dette bladet har i grunnen pågått siden det forrige nummeret var ute hos leserne. Her vil vi fortelle deg litt om hva som skjer og om noen av de personene som er med i prosessen.

Redaktøren samler inn stoff som enten kommer fra andre, eller som han "produserer" selv.

Kine Victoria Borgos leser korrektur før tekster og bildemateriale sendes elektronisk til Trykkpartner i Trondheim.

Sissel Engelsen er første person i trykkeriet som mottar tekstene og utformer sidene i bladet, beskjærer bildene og setter opp tekstene slik at sidene får et ryddig og fint utseende. Hun sørger for at tekst og bilder fyller ut de sidene som bladet skal inneholde. Hun kan forstørre og forminske bildene og velger skrifttype og skriftstørrelse. Sissel er typograf, noe som kommer godt med for det arbeidet hun gjør. (Og det gjør hun på en utmerket måte, red.anm.)

Etter at førsteoppsettet er ferdig sender Sissel dette elektronisk til redaktøren. Nå leser Kine Victoria korrektur og dette kan gjenta seg et par ganger før Sissel og redaktøren er enige om at alt er i orden. Sissel lagrer bladet digitalt og sender det over til en platesetter som produserer trykkplatene.

Kine Victoria Borgos

Sissel Engelsen

Fredrik Nilsen

Nils Åge Nilsen og Berit Leithe

Nå er det bla. trykker Fredrik Nilsen som overtar prosessen. Trykkplatene er av aluminium og ca. 1mm tykke, slik at de kan spennes rundt en sylinder i trykkmaskinen. På ei trykkplate er det 8 sider, og et trykkark utgjør 16 sider. Trykkmaskinen trykker med fire farger, Trykkarkene går gjennom maskinen med en hastighet på opptil 15000 ark pr. time.

Etter at alt er ferdig trykket må arkene brettes. Nå er det bokbinder Berit Leithe som overtar prosessen. Her settes sidene sammen slik at de kommer i riktig rekkefølge. Til slutt blir bladene adressert og sortert etter postnummer og levert til Posten som så sørger for at du får bladet hjem til deg.

Seniorkonsulent Per Arthur Leknes og produksjonsleder Nils Åge Nilsen sørger for at produksjonen og produktet blir i overensstemmelse med avtalen med Telepensjonistenes Landsforbund.

Til slutt vil redaktøren legge til at trykkeriet og redaktøren samarbeider på en utmerket måte.

Per Arthur Leknes

MINNEORD BJARNE VADSETH

Bjarne Vadseth – et fantastisk flott menneske og en svært sjelden leder sovnet stille inn 10. mai 2010 på Drammen sykehus. I dag 16. mai ville han ha fylt 90 år, og det er med vemod og dyp takknemlighet at disse linjene skrives.

Jeg var så heldig å få være under Bjarne Vadseths kloke og visdomsfylte lederskap av Linjeavdelingen i Drammen teleområde fra 1975 til 1987. Han ledet sin avdeling på 250 mennesker med et lederskap som jeg verken har sett før eller siden. Bjarne var svært målrettet, varm, omsorgsfull, raus, modig, direkte, viljesterkt og ydmyk i sin lederstil og var alltid rettskaffen rettferdig med 100 % integritet i sin væremåte.

Under Bjarne Vadseths kloke og visdomsfulle ledelse utviklet han linjeavdelingen i Drammen teleområde til å bli en modell for resten av Tele-Norge. Han sørget for å utvikle sine ledere og sine montører til å skape en bedriftskultur hvor læring og utvikling sto i fokus, og han forvandlet sin avdeling til å bli en verdibasert, lærende organisasjon hvor vi som hans medskapere og medarbeidere trivdes veldig godt. Under hans lederskap ble hele Nummedalen og Hallingdalen automatisert. Han var ansvarlig for den linjetekniske utbyggingen av Norges største automatisering av Hallingdalen med 32 nye sentralområder i 1981.

Bjarne Vadseth var "soldat" i sin holdning og i sin væremåte hele sitt lange liv. Som 21-åring reiste han til Skottland og ble trent som kommandosoldat i bergtroppene til de alliertes hærstyrker, og han var med å gjøre Norge til et fritt land igjen i 1945. Etter krigen var han med å rydde opp i Nord-Norge, og han måtte være vitne til oppgraving av massegraver, og hjelpe hundrevis av forkomne straffanger etter tyskernes okkupasjon av Norge. Det var krigens herjinger som var med å forme Bjarne Vadseth til en soldat som hele tiden var til tjeneste til noe som var større og viktigere enn han selv.

Etter 2-årig teknisk skole etter krigen, begynte Bjarne Vadseth sin tjeneste ved Telegrafverket i Drammen i 1951. Telegrafverket og senere Televerket var hans arbeidsplass fra 1951 til han ble pensjonist i 1987.

På Kong Haralds 70-årsdag ble Bjarne Vadseth spesielt invitert av Kongen sammen med resten av sitt kompani fra Skottland. Det vitner om hvilken respekt Bjarne Vadseth og Bergkompaniet har for deres innsats under krigen hos Kong Harald.

5. april 1952 giftet Bjarne seg med sin Agnes fra Hallingdalen. Trofasthet, lojalitet og kjærlighet i blikket var egenskaper som Bjarne utstrålte når han omtalte sin livsledsager Agnes til oss i Linjeavdelingen. Agnes og Bjarne har sammen hatt et rikt og godt liv gjennom 60 år, og det er hun som kjenner Bjarne aller best av oss alle, og som i dag sitter igjen med det største tapet. Agnes pleide selv sin kjære mann med kjærlighet, hengivenhet og takknemlighet i deres vakre hjem i Drammen sentrum de siste årene da Bjarne ble syk:

Vi er i dag på din 90-årsdag mange arbeidskamerater fra Telegrafverket/televerket i Buskerud, Oslo og Vestfold som tar avskjed med en soldat, en høvedsmann, en stor leder og et varmt medmenneske som har lagt ut på sin siste ferd.

Takk for alt du var Bjarne! Hvil i fred.

Dunkebekk i Holmestrand 16. mai 2010
Hans- Olav Håkonsen

Rolf Mathisen

Omvisning i telemuseet

Mobiltelefonens utvikling er godt illustrert på museet

MUSEUMSLEDER OG ILDSJEL I NORD

Tekst: Viggo Bj. Kristiansen

Foto: Kristian H. Skanche, Gjenreisningsmuseet

Over alt i vårt langstrakte land finnes det ildsjeler som skaper liv og glede i sine lokalsamfunn. Her i bladet har vi tidligere omtalt Evald Lindgård som i mange år etter at han ble pensjonert, har ivret for museumsarbeidet i Tromsø. I Hammerfest finner vi en tilsvarende ildsjel. Han heter Rolf Mathisen.

Rolf Mathisen begynte sin karriere i Telegrafverket som telefonarbeider i 1952. Etter teknisk skole og automatteknikerkurs, ble han automattekniker i Oslo, Vadsø og Hammerfest. Han var ute av etaten i 5 år. I den tiden var han selger og reparatør i et firma som solgte kontormaskiner. Deretter var han konstruktør i daværende Finnmark telegrafdistrikt før han igjen ble automattekniker og senere avdelingssjef for automat i Hammerfest. Han sluttet sin ordinære jobb på abonnementskontoret i Hammerfest

telemråde etter en kort periode i TBK. Så, i 1996 ble han pensjonist, men båndene til etaten ble ikke brutt av den grunn. Det var nå han begynte arbeidet med å få til et telemuseum i Hammerfest, det eneste i Finnmark.

Mathisen har gjort og gjør en prisverdig jobb for å gjenskape telehistorien både generelt og spesielt historien om virksomheten i Finnmark.

Skulle du ønske å besøke telemuseet i Hammerfest, finner du det sammen med Gjenreisningsmuseet i Kirkegata. Her kan man fordype seg i etatens utvikling, ikke minst den tekniske, og samtidig føle at egne gamle minner og opplevelser kommer fram i erindringen.

Besøkstallet som omfatter både Gjenreisningsmuseet og Telemuseet ligger på ca. 12000 pr. år. Museet er et populært besøkssted for reisende med hurtigruta

og passasjerer som kommer med cruisebåter til byen.

Mathisen har stadig besøk fra forskjellige skoler, og elevene viser stor interesse for museets innhold. Spesielt synes det å være interessant når de selv kan få bruke de tekniske installasjonene.

Telemuseet i Hammerfest er knyttet til en sammenslutning som omfatter de forskjellige museene i Hammerfest, Havøysund, Honningsvåg, Berlevåg og Gamvik.

I tillegg til arbeidet med museet, har Mathisen gjort mye for å ta vare på historisk materiale rundt omkring i fylket. Blant annet har han bidratt til at noen viktige stolpekurser er blitt bevart. Dessverre har han opplevd at det har vært utført hærverk på disse kursene, og interesserte har fjernet kobbertråden, uten at synderne er blitt tatt. Slike opplevelser kan ta motet fra mange, men ikke fra Rolf Mathisen.

FORENINGSNUMMER OG ADRESSER

MELD DEG INN I DITT HJEMSTEDS TELEPENSJONISTFORENING

Her møter du venner og kolleger og oppfrisker gamle minner.

ARENDALE	Finn Egil Halvorsen	Lensmannsvn. 23	4815 Saltrød	37 03 08 26	952 58 324	tparendal@telepensjonistene.no
BERGEN	Roy Knag Jæger	Postboks 7150	5020 Bergen	55 56 33 33	915 38 870	tpbergen@telepensjonistene.no
BODØ/SALTEN	Gerd Blomstrand Kristensen	Tjeldberget 11/LE 301	8012 Bodø	75 58 11 68	416 95 790	tpbodosalten@telepensjonistene.no
DRAMMEN	Greta Thorstensen	Laurits Grønlands vei 15	3035 Drammen	32 80 07 40	970 70 863	tpdrammen@telepensjonistene.no
GJØVIK	Anni Milward	Rudslåtten 9	2830 Raufoss		905 79 297	tpgjovik@telepensjonistene.no
GLÅMDAL	Jan H. Andreassen	Blomstervn. 37	2208 Kongsvinger	62 81 59 40	915 56 223	tpglaamdalen@telepensjonistene.no
GUDBRANDSDAL	Åse Nordnes	Fyrvn. 10	2670 Otta	61 23 04 98	902 67 965	
HAMAR	Kåre Garmager	Myrveien 3	2320 Furnes	62 35 00 70	905 99 702	tphamar@telepensjonistene.no
HARSTAD OG OMEGN	Elisabeth Markussen	Utsikten 18	9406 Harstad	77 01 79 76	957 70 128	tpharstadomegn@telepensjonistene.no
HAUGESUND	Arne Fosse	Hervikvn. 10 D	5521 Haugesund	52 71 65 50	915 98 057	tphaugesund@telepensjonistene.no
HELGELAND	Oddvar Ulvang	Askeladdveien 25	8800 Sandnessjøen	75 04 30 16	413 33 665	tphelgeland@telepensjonistene.no
KRISTIANSAND	Ingvar Kallevik	Astrids vei 31	4633 Kristiansand S	38 09 13 34	901 65 520	tpkristiansand@telepensjonistene.no
KRISTIANSUND	Alfhild Haavde	Hauggata 23	6509 Kristiansund N	71 67 54 12	952 46 622	tpkristiansund@telepensjonistene.no
LARVIK	Berit Olafsen	Øvre Bøkeligt. 48	3256 Larvik	33 11 74 44	950 27 230	tplarvik@telepensjonistene.no
LEVANGER	Sigrun Moe	Rognhaug	7600 Levanger	74 08 13 62	947 29 189	
LILLEHAMMER	Helge Tordhol	Ekromskogen 38D	2624 Lillehammer	61 25 08 88	905 20 192	tplillehammer@telepensjonistene.no
LILLESTRØM	Ragnhild Dehli	Gamle Rovenv. 39	1900 Fetsund	63 88 14 22	906 47 064	tplillestrom@telepensjonistene.no
LOFOTEN	Kjell Tettie	Postboks 2	8309 Kabelvåg	76 07 83 12	911 79 473	tplofoten@telepensjonistene.no
MOLDE	Annbjörg Megard	Øivindsveg 32	6429 Molde	71 25 32 77	452 05 836	tpmolde@telepensjonistene.no
NAMSOS	Randi Langås	Præriev. 5B	7800 Namsos	74 40 57 42	916 15 738	tpnamsos@telepensjonistene.no
NARVIK OG OMEGN	Åse Håkonsen	Arbeiderv. 101 A	8516 Narvik	76 94 35 84	970 46 829	
OSLO	Dagfinn Husmo	Slalomveien 3B	1410 Kolbotn		906 35 850	tposlo@telepensjonistene.no
RINGERIKE	Halvard Solberg	Krokenvn. 16	3515 Hønefoss	32 12 27 09	924 23 634	tpringerike@telepensjonistene.no
SANDEFJORD	Reidun Sandbu	Sjøstrand 6	3209 Sandefjord	33 47 30 44	478 77 369	tpsandefjord@telepensjonistene.no
SENTRALE ENHETER	Truls Erik Langeggen	Pilestredet park 1	0176 Oslo	22 11 51 61	900 29 271	tpsentraleenheter@telepensjonistene.no
SOGN OG FJORDANE	Oliv Ottesen	Skjæret 27	6800 Førde	57 82 14 87	412 78 159	tpsognogfjordane@telepensjonistene.no
STAVANGER	Marit Torkildsen	Regimentvn. 80	4045 Hafrsfjord	51 55 16 66	984 99 084	tpstavanger@telepensjonistene.no
STEINKJER	Kirsti Leiros	Muusøra 3F	7670 Inderøy		917 63 045	tpsteinkjer@telepensjonistene.no
TELEMARK	Synnøve Østensen	Østmo 9B	3734 Skien	35 59 83 71	957 26 378	tptelemark@telepensjonistene.no
TROMSØ	Kaare Sundquist	Blårevsvingen 8	9013 Tromsø	77 65 65 73	950 41 661	tptromsoe@telepensjonistene.no
TRONDHEIM	Marie Aashagen	Nedre Flatåsv. 170	7099 Flatåsen	72 58 03 51	971 29 908	tptrondheim@telepensjonistene.no
TØNSBERG	Inger Heldal Anderson	Ospebakken 7	3153 Tolvsrød	33 33 02 94	906 09 101	tptonsberg@telepensjonistene.no
VALDRES	Astri Jodalen	Øvrevn. 43	2900 Fagernes	61 36 00 59	482 39 258	tpvaldres@telepensjonistene.no
ØSTFOLD	Johan Westgaard	Sildreveien 5	1623 Rolvsøy	69 33 52 35	901 22 699	tpostfold@telepensjonistene.no
ÅLESUND	Helge Haram	Olivermarka	6260 Skodje	70 27 51 30	908 51 360	tpaalesund@telepensjonistene.no

MINNEORD ALF PER MARHAUG

Tidligere telesjef Alf Per Marhaug døde 26. april 2010 etter en tids sykdom. Marhaug kom til Tønsberg teleområde som telesjef i 1982. Han kom fra Oslo teledistrikt hvor han hadde vært teknisk direktør i en årrekke. Marhaug var utdannet sivilingeniør og således teknisk fokusert. Allikevel hadde han den fulle oversikten over økonomi, marked og administrasjon med bl.a. et stort personale. Tønsberg teleområde som den gang omfattet hele Vestfold, minus Sande og Svelvik, var ett av de teleområdene som hadde best resultater i hele landet. Faktisk var vår "bunnlinje" den nest beste i landet gjentatte ganger. Tønsberg teleområde var en god, trygg og stor arbeidsplass den gang, rundt 560 personer ble lønnet herfra. Personalorganisasjonene og Marhaug samarbeidet godt, han nøt stor respekt. Etter som tiden gikk, ble personalspørsmålene temmelig innfløkte, men sammen fant de akseptable løsninger. Da både automatiseringen og digitaliseringen kom, fikk man et kjempeproblem med å takle overtallighet, da teknikken overtok for de manuelle tjenestene.

Dog fant de løsninger og personalet ble omplassert etter mange lange og tunge forhandlinger. Marhaug hadde permisjon i en periode, hvor han var med på utbygging av telenettet i Saudi-Arabia.

Etter at teleområdet ble nedlagt fikk han tilbud om å dra tilbake til Saudi-Arabia som konsulent og virket der en tid.

Som menneske var Marhaug en meget sosial, rettferdig og omtenk-som mann. Vi i lederteamet ble årlig invitert ut til hans landsted på Vesterøya, hvor vi ble kjent med privatpersonen Marhaug. Som pensjonist valgte han å holde kontakten med sitt lederteam og vi fortsatte med våre "ledermøter" helt til det siste. Det var han som tok initiativet og vi satte alle pris på disse sammenkomstene hvor vi i felleskap mimret og snakket om tiden som en gang var.

Marhaug ble dessverre rammet av slag for tre år siden, men kjempet seg gjennom dette med god støtte og hjelp fra sin kjære Eva. De fortsatte å be oss jevnlig og vi hadde stor glede av å se hvor oppegående han fortsatt var. Dette vil vi komme til å savne og våre tanker går til hans kone, barn og barnebarn.

Vi vil lyse fred over Alf Per Marhaugs minne.

*Inger Heldal Anderson
Leder Telepensjonistene i Tønsberg*

LANDSSTYRET/REDAKTØRER

LEDER	Odd-Kåre Kvalheim	Anders Sandvigs g. 18	2609 Lillehammer	61 25 82 01	900 21 534	okvalh@online.no
NESTLEDER	Anni Milward	Rudslåtten 9	2830 Raufoss	61 19 10 54	905 79 297	annimilw@online.no
SEKRETÆR	Kjell Ivar Tangen	Lutvannsv. 4	0676 Oslo	22 30 72 29	456 14 158	siftang@yahoo.no
KASSERER	Ragnhild Møklebust	Ekravn. 7C	0756 Oslo	22 50 38 19	917 53 220	ragmoek@online.no
STYREMEDL.	Nils Bøe	Tjeldberget 11/LE 301	8012 Bodø	75 58 11 68	412 94 159	nils.boe@c2i.net
	" Wenche Fahsing	Niels Bjørums gt. 38B	7800 Namsos	74 27 14 17	958 658 51	
	" Bjarne Ulvang	Myrholtet 242	5142 Fyllingsdalen	55 16 38 65	416 12 005	audnulva@online.no
	" Eva-Marie Kvelland	Vekterv. 73	0681 Oslo	22 19 76 90	975 09 729	evamar@online.no
	" Berit Olafsen	Øvre Bøkeligt. 48	3256 Larvik	33 11 74 44	950 27 230	olafsenberit2@hotmail.com
VARAMEDL.	Dagunn Klakegg	Elvevegen 5	6800 Førde	57 82 14 21	416 69 849	daklakeg@online.no
	" Ingvar Kallevik	Astrids vei 31	4633 Kristiansand S	38 09 13 34	901 65 520	ingsikal@online.no
	Jan H. Andreassen	Blomstervn. 37	2208 Kongsvinger	62 81 59 40	915 56 223	janhandreassen@yahoo.no
REVISOR	Edgar Roli	Krokusv. 30	1475 Finstadjordet	67 90 27 04	951 58 120	
	" Sigrid Ranheim	Krokveien 13	1481 Hagan	67 06 18 95	909 25 624	sigrra@online.no
VARAREV.	Kitty Fossum	Østaveien 60	1476 Rasta	67 90 16 87	911 95 947	kitty.fossum@getmail.no
REDAKTØR	Viggo B.	Solbråtanvn. 44A	1410 Kolbotn	66 80 55 25	908 34 347	tptelepensjonisten@telepensjonisten.no
TELEPENJONISTEN	Kristiansen					
REDAKTØR	Hans Karsten	Bruket 4P	1621 Gresvik	69 32 72 27	905 45 712	tpnettavisen@telepensjonisten.no
NETTAVISEN	Karlsen					

Telepensjonistenes Landsforbund • Postadresse 1331 Fornebu • Besøksadresse: Kongensgt. 8, Oslo.

Telefon 22 77 69 52 • Telefaks 22 77 69 55.

E-post: kon.telepensjonistene@telenor.com • Nettside: www.telepensjonistene.no

TRYGDEOPPGJØRET GA 3,79 %

Partene i årets trygdeoppgjør er blitt enige om en økning av grunnbeløpet på kr. 2.760,- det vil si at grunnbeløpet øker med 3,79 % til kr. 75.641,-.

Økningen gjelder fra 1. mai 2010. Sett i et helhetsperspektiv er forhandlingsdelegasjonen fornøyd med resultatet, men er klar på at Regjeringens manglende vilje til å rette opp eldre skjevheter er skuffende.

I forbindelse med enigheten er det ført inn i protokollen følgende tekst fra Regjeringen:

Innenfor vedtatt regelverk er Regjeringen, i god tid før neste trygdeoppgjør, innstilt

på å imøtekomme organisasjonenes ønske om et eget møte om prosessen rundt de årlige reguleringene.

Organisasjonene utarbeidet følgende protokolltilførsel i sakens anledning: *Organisasjonene peker på at grunnlaget for trygdeoppgjøret i 2009 ble dramatisk endret i rapporten fra TBU (NOU 2010:4), Denne endringen ville, dersom disse tallene hadde vært kjent ved trygdeoppgjøret i 2009, gitt 0,3 % høyere regulering av grunnbeløpet. Det er organisasjonenes klare oppfatning at dette forholdet skulle vært hensyntatt ved årets*

oppgjør. Det er uakseptabelt at mangelfullt tallmateriale fra staten på denne måten legger premissene for pensjonistenes inntektsutvikling. På denne bakgrunn forutsetter organisasjonene at Regjeringen legger til rette for at det i framtida legges reelle tall til grunn for oppgjøret, og at dokumentert lønnsutvikling må legges til grunn, uavhengig av når tallene offentliggjøres.

FOLKETRYGDENS PENSJON/MINSTESATSER 2010

(Gjelder fra 1. mai 2010)

Enslig minstepensjonist:

Grunnpensjon (G)	Kr.	75.636	pr. år	Kr.	6.303	pr.mnd.
Særtilllegg	Kr.	75.636	pr. år	Kr.	6.303	pr.mnd.
Samlet pensjon	Kr.	151.272	pr. år	Kr.	12.606	pr. mnd.

Pensjonistektepar (begge minstepensjonister):

Grunnpensjon (Gx85 %)	Kr.	64.296	pr. år	Kr.	5.358	pr. mnd.
Særtilllegg	Kr.	75.636	pr. år	Kr.	6.303	pr. mnd.
Samlet pensjon pensj. for hver ektefelle	Kr.	139.932	pr. år	Kr.	11.661	pr.mnd.
Samlet pensjon for begge pensjonistektepar	Kr.	279.864	pr. år	Kr.	23.322	pr. mnd.

Minstepensjonist gift med pensjonist med tilleggspensjon høyere enn særtillegget:

Grunnpensjon (Gx85 %)	Kr.	64.296	pr. år	Kr.	5.358	pr. mnd.
Særtilllegg (Gx74 %)	Kr.	55.974	pr. år	Kr.	4.664	pr. mnd.
Samlet pensjon	Kr.	120.269	pr. år	Kr.	10.022	pr. mnd.

Kilde: Norsk Pensjonistforbund